

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruk- och fiskeministrarna) den 10 - 11
december 2023

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Icke lagstiftande verksamhet

FISKE

3. Rådets förordning om fastställande för 2024, 2025 och 2026 av fiskemöjligheter i Atlanten och Nordsjön

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Politisk överenskommelse

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterade den 25 oktober 2023 ett förslag till förordning om fiskemöjligheter för 2024, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och för unionsfartyg i vissa vatten utanför unionen samt för vissa arter för 2024-2026. Förslaget följer de principer som fastställts i grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken (EU) nr

1380/2013 samt kommissionens årliga policymeddelande KOM (2023) 303 från 14 juni 2023 vad gäller fastställande av maximal tillåten fångst (TAC) och kvoter samt associerade åtgärder för 2024 och för vissa arter för 2024-2026. Detta givet att den vetenskapliga rådgivningen för vissa arter omfattar tre år.

Förslaget till förordning täcker dels de bestånd i EU:s vatten i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt för vilka unionen autonomt fattar beslut om nyttjandenivån, dels fiskemöjligheter utanför EU som förhandlas fram i samråd med tredjeländer eller inom ramen för regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Liksom tidigare år saknas än så länge angivna fångstnivåer för bestånd för vilka vetenskaplig rådgivning ännu saknas samt för bestånd som delas med tredje länder för vilka konsultationer pågår under hösten.

Sedan Storbritanniens utträde ur unionen utgör dessa en majoritet av de fiskemöjligheter som omfattas av förordningen. Konsultationer mellan EU och Storbritannien, mellan EU, Storbritannien och Norge samt mellan EU och Norge pågår fram till decemberrådet. Konsultationerna mellan EU och Storbritannien följer principerna i samarbets- och handelsavtalet. Konsultationerna mellan EU, Norge och Storbritannien kompliceras av diskussioner om en ny fördelning av Nordsjösill respektive för Nordsjötorsk på begäran av både Norge och Storbritannien och väntas pågå fram till rådsmötet. Konsultationerna mellan EU och Norge kompliceras liksom förra året av att Norge har för avsikt att begränsa EU:s tillträde till norska vatten och av att konsultationerna mellan EU, Norge och Storbritannien inte är klara eftersom detta är avgörande för tillträdet till Nordsjön liksom för fiskemöjligheterna i Skagerrak- och i Naboavtalet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Regeringen anser således att fiske- och vattenbruksverksamheterna ska vara miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett kostnadseffektivt sätt, förenligt med ålen om att uppnå nytta i ekonomiskt, socialt och sysselsättningshänseende samt att bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen som en del av ett hållbart livsmedelssystem samtidigt som det hållbara småskaliga fiskets konkurrenskraft värnas. Regeringens målsättning är därför också att

åtgärderna ska vara i linje med Livsmedelsstrategin, miljökvalitetsmålen och Agenda 2030.

När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten. För att uppnå detta anser regeringen att förvaltningsplaner är viktiga verktyg och att det är viktigt att fortsätta arbetet med att se över de planer som är inaktuella och upprätta nya planer för de bestånd som saknar dem.

Regeringen anser att kommissionen också bör verka för den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer i förhandlingar om fiskemöjligheter som delas med tredjeländer.

Regeringen delar bilden att fler insatser krävs för att värna det europeiska ålbeståndet. Eftersom ålens livscykel är lång och komplicerad kräver förvaltningen av ål en långsiktigt hållbar förvaltning. Regeringen förordar därför att EU:s ålförordning ses över som helhet eftersom förordningen täcker in hela ålens utbredningsområde, livsstadier och annan mänsklig påverkan på beståndet. Dessutom bör kontroll, övervakning, ansvarsfördelning och rapportering inom nationella ålförvaltningsplaner harmoniseras för att säkerställa förordningens genomförande. Regeringen stödjer att stängningsperioden för ål harmoniseras med övriga medlemsstater i Östersjön och med angränsande havsområden för att maximera ålens möjlighet att vandra till Sargassohavet utan att fiskas upp på vägen. Ansvaret för att bevara ålen behöver fördelas jämnt bland medlemsstaterna och ge jämlika förutsättningar för ett framtida hållbart ålfiske.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Frågan har varit föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 16 november samt för samråd i EU-nämnden den 17 november 2023.

Fortsatt behandling av ärendet: Förhandlingsresultatet vad gäller bestånd som delas med tredjeländer kommer så snart förhandlingarna är klara att föras in i förordningen som väntas bli föremål för politisk överenskommelse vid jordbruks- och fiskerådet i december 2023.

Faktapromemoria: 2023/24:FPM20

4. Förslag till rådets förordning om fastställande av fiskemöjligheterna för 2024 i Medelhavet och Svarta havet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Politisk överenskommelse

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Syftet med förslaget är att fastställa fiskemöjligheterna för vissa bestånd och grupper av bestånd i Medelhavet och Svarta havet för 2024 i enlighet med den fleråriga planen för demersala bestånd i västra Medelhavet och rekommendationerna från Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (AFKM). Europeiska unionen är medlem i AKFM tillsammans med Bulgarien, Kroatien, Cypern, Frankrike, Grekland, Italien, Malta, Rumänien, Slovenien och Spanien. De åtgärder som antas inom ramen för AKFM är bindande för medlemmarna.

Gällande Svarta havet föreslås fastställande av en autonom kvot för skarpsill som syftar till att inte öka den nuvarande fiskeridödligheten. Vad gäller piggvar införlivas den totala tillåtna fångstmängden (TAC:er) och kvoter som fastställts av AKFM.

Förslaget har likt föregående år diskuterats i rådets förberedande organ under hösten 2023. Nytt för i år är att förslaget togs upp för förberedande diskussion vid novemberrådet. Målsättningen är att rådet ska nå en politisk överenskommelse vid Jordbruks- och fiskerådet 10-11 december 2023.

Förslag till svensk ståndpunkt:

När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen att det är angeläget att nå målen om maximalt hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs samt att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten. Mot denna bakgrund har regeringen inga invändningar mot kommissionens förslag och kommer följa förhandlingarna noga så att utfallet kommer att hamna nära det förslag som kommissionen har föreslagit.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har varit föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 16 november samt för samråd i EU-nämnden den 17 november 2023.

Fortsatt behandling av ärendet:

-

Faktapromemoria:

-

JORDBRUK**5. Marknadssituationen, i synnerhet efter invasionen av Ukraina****Vilken typ av behandling förväntas i rådet:**

Information från kommissionen och medlemsstaterna

Diskussion

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet kommer EU-kommissionen att informera om situationen på jordbruksmarknaderna följt av en diskussion. Diskussionen förväntas fokusera på ett antal frågeställningar som ännu inte är kända.

Jordbruksmarknaderna i Europa och globalt för jordbruksprodukter och insatsvaror till jordbruket är fortsatt påverkade av effekter från den tidigare pandemin och Rysslands olagliga invasion av Ukraina. I Europa har jordbruket och trädgårdsnäringen detta år även påverkats av ogynnsamma väderförhållanden. Effekten varierar mellan medlemsstater och sektorer. I vissa fall som för Sverige har det påverkat både kvantiteten och kvalitén på skörden.

Det finns tecken på en mer stabil marknadssituation. Insatskostnaderna har minskat betydligt i förhållande till priserna under 2022 och början av 2023.

Samtidigt minskar avräkningspriserna för vissa jordbruksprodukter såsom mjölk, spannmål och oljeväxter. Det har även skett en återhämtning av EU:s export av vissa jordbruksråvaror mot bakgrund av mer konkurrenskraftiga EU-priser.

I Sverige har årets väder påverkat avkastningen och kvalitén negativt på framför allt spannmålsproduktionen vilket i kombination med höga priser för insatsmedel kommer innebära en kraftigt försämrad lönsamhet jämfört med 2022. Det höga ränteläget medför att företag som investerat kraftigt är sårbara.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen är positiv till att ordförandeskapet lyfter frågan om marknadssituationen på rådet. Det är viktigt att tydliggöra situationen på jordbruksmarknaderna. Regeringen anser även att det är viktigt att förslag från kommissionen eller medlemsstaterna för att möta eventuella utmaningar belyses på ett transparent sätt.

Regeringen är positiv till eventuella förslag om undantag i regelverk som öppnar upp för möjligheter till ökad produktion under 2024. Det skulle kunna omfatta liknande undantag från regler för miljöytor som gällt under 2023. Det är samtidigt viktigt att analysera och ta ställning till eventuella åtgärder från fall till fall och beakta exempelvis eventuella miljökonsekvenser. Mot bakgrund av att regeringen driver en budgetrestriktiv linje är det även viktigt att säkerställa att eventuella förslag som kommissionen presenterar inte innebär nya åtaganden som på kort eller lång sikt inte kan finansieras inom befintliga ekonomiska ramar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Marknadssituationen var senast föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 19 oktober samt för samråd med EU-nämnden den 20 oktober 2023.

Fortsatt behandling av ärendet: Ej aktuellt

Faktapromemoria: -

6. Genomgång av det första året av de strategiska GJP-planernas genomförande

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från kommissionen och ordförandeskapet

Diskussion

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Kommissionen förväntas informera om sin rapport som sammanfattar samtliga strategiska GJP-planer såsom de har godkänts före slutet av 2022. I rapporten bedöms planernas sammantagna insatser och ambitionsnivå i förhållande till hur väl de lyckas uppnå den gemensamma jordbrukspolitikens specifika mål. Rapporten behandlar också de strategiska GJP-planernas bidrag till mål fastställda i Från jord till bord-strategin och i EU-strategin för biologisk mångfald.

Kommissionens slutsats är att planerna är ett lämpligt instrument för att nå den gemensamma jordbrukspolitikens mål på ett integrerat sätt, men också att mer heltäckande strategier för att hantera specifika sektors sårbarheter och fördelar på det ekonomiska, sociala och miljömässiga området kommer att behövas. Kommissionen menar att planerna hjälper medlemsstaterna att förbereda och genomföra insatser för att möta utmaningar på sina landområden samtidigt som mål prioriteras och tillgängliga resurser används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Samtidigt konstaterar kommissionen att de samlade framstegen mot den gemensamma jordbrukspolitikens mål och i slutändan mot målen för den gröna given också beror på regler och/eller ekonomiskt stöd utanför de strategiska GJP-planerna, t.ex. från andra EU-fonder eller nationella insatser, liksom på andra externa faktorer såsom marknadsutveckling och konsumenternas preferenser.

De strategiska GJP-planerna kvantifierar normalt sett inte, förutom för ekologiskt jordbruk, nationella ambitioner eller bidrag till målen i Från jord till bord-strategin. Totalt sett är kommissionens bedömning ändå att planerna visar goda möjligheter att bidra till att uppnå målen i den gröna given, även om det i vissa delar enligt kommissionen kunde vara bättre. Vad gäller gröna givens mål om bredbandstäckning sammanfattas att andra fonder och program är viktigare.

Det svenska genomförandet av de strategiska planerna har fungerat relativt väl det första året, även om vissa behov av att revidera den strategiska planen

har identifierats, t. ex. kostnadsberäkningar som påverkats av inflationen och oväntade avvikelser i söktryck för nya och ändrade stöd

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att det finns ett värde i att få en samlad bild av de olika strategiska planerna och samtidigt fånga upp utmaningar som medlemsstaterna och EU-kommissionen har vid genomförandet.

De strategiska planerna, såsom de är sammanfattade i den presenterade rapporten, togs fram innan den senaste tidens kostnadsökningar och den ökade medvetenheten om betydelsen av en hållbar och säker livsmedelsförsörjning i Europa. Mot beaktande av detta anser regeringen att det kan finnas behov av att revidera planerna så att de blir än mer effektiva och adekvata. Regeringen anser att det är av stor vikt att ändringar kan genomföras på ett flexibelt sätt där medlemsstaternas olika förutsättningar och behov respekteras.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

De strategiska planerna var senast föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 20 april samt för samråd med EU-nämnden den 21 april 2023.

Faktapromemoria:

2017/18: FPM 140

Lagstiftningsöverläggningar

7. Förordning om växter som framställts med hjälp av vissa nya genomiska metoder och livsmedels- och foderprodukter

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Allmän riktlinje

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Det huvudsakliga syftet med förslaget är att vidmakthålla en hög nivå av

säkerhet för människors och djurs hälsa och för miljön. Förslaget syftar också till att styra utvecklingen mot förädling av växtsorter som kan bidra till att möta hållbarhetsmålen men också att skapa en gynnsam miljö för forskning och innovation, särskilt för små och medelstora företag.

Enligt förslaget ska växter framtagna med vissa nya genomiska tekniker delas in i två kategorier där den ena mestadels behandlas som en konventionellt förädlad växt medan den andra genomgår en anpassad tillståndsprövning i enlighet med direktiv 2001/18/EG eller förordning (EG) nr 1829/2003.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att ordförandeskapets kompromisstext behåller de bärande delarna av förslaget och att texten har förbättrats genom ökad teknisk tydlighet och något minskad administration för forskare och företag.

Regeringen anser att fortsatt stöd till ordförandeskapets ambition om fortsatta förhandlingar mot en allmän riktlinje kan ges.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning i miljö- och jordbruksutskottet ägde rum den 14 september och information i miljö- och jordbruksutskottet ägde rum den 16 november och samråd med EU-nämnden den 17 november.

Fortsatt behandling av ärendet: Förhandlingar med Europaparlamentet inleds när rådet har antagit en allmän riktlinje.

Faktapromemoria: 2022/23:FPM121EU-förordning om växter som tagits fram med vissa nya genomiska tekniker och livsmedel och foder därav.

8. Förordningen om hållbar användning av växtskyddsmedel

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Lägesrapport från ordförandeskapet och diskussion

Ansvarigt statsråd:

Sr Romina Pourmokthari

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapets kompromisstext innehåller bland annat kvantitativa mål för minskad användning och risk av växtskyddsmedel på EU-nivå, fram till 2030, dock innehåller den inte några bindande nationella minskningsmål. Ordförandeskapets förslag innehåller också förslag på vissa begränsningar och förbud av användning av vissa växtskyddsmedel i så kallade känsliga områden. Dessa känsliga områden har nu en snävare definition, och omfattar till exempel inte längre nitrat- och avloppskänsliga områden.

I ordförandeskapets kompromisstext har den administrativa bördan minskats, och det är upp till enskilda medlemsstater om de vill ha grödspecifika riktlinjer eller bindande regler. Vidare är det upp till de enskilda medlemsstaterna att besluta om vissa regler avseende rådgivning.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar ordförandeskapets kompromisstext som ett steg i rätt riktning mot att minska den administrativa bördan för användare.

Regeringen står bakom ordförandeskapets ansats att avlägga en lägesrapport avseende förhandlingarna i rådet under hösten och ge medlemsstaterna möjlighet att yttra sig.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med miljö- och jordbruksutskottet ägde rum den 27 oktober 2022. Kommissionens förslag var senast föremål för skriftlig information i miljö- och jordbruksutskottet och för samråd med EU-nämnden den 21 juli inför jordbruks- och fiskerådet 25 juli 2023.

Fortsatt behandling av ärendet:

Fortsatta förhandlingar i rådet i enlighet med det belgiska ordförandeskapets planering.

Faktapromemoria: Kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel 2021/22:FPM112. Notera att svensk ståndpunkt framgår av överläggnings-PM 27 oktober 2022.

9. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om produktion och marknadsföring av växtförökningsmaterial

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Lägesuppdatering från ordförandeskapet.

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapet väntas ge en lägesuppdatering om förhandlingarna om förslaget om produktion och marknadsföring av växtförökningsmaterial (PRM). Kommissionen presenterade förslaget den 5 juli 2023. Förslaget stödjer den Gröna givnen och Från jord till bord-strategin där hållbara livsmedelssystem är beroende av tillgång till utsäde och förökningsmaterial, och där mångfald och innovation krävs. Förordningen kommer att kompletteras med delegerade och genomförande akter. Syftet med regleringen är att säkerställa kvalitet och mångfald av förökningsmaterial samt tillgänglighet för professionella operatörer och slutanvändare.

Förslaget bygger på det redan etablerade regelsystemets två pelare med sortregistrering och certifiering av utsäde. Det ersätter tio av de nuvarande direktiven som funnits sedan 1960-talet. Kommissionen föreslår att behålla direktivet för prydnadsväxter i dess nuvarande form.

Förslaget innebär att förordningarna om skyddsåtgärder mot växtskadegörare 2016/2031 (EU), officiella kontroller 2017/625 (EU) och ekologisk produktion 2018/848 (EU) måste ändras. Ett förslag till ändring av vissa artiklar i förordningen om skydd mot växtskadegörare har presenterats av kommissionen den 19 oktober 2023.

PRM-förslaget presenterades i jordbruks- och fiskerådet den 25 juli 2025 och diskussioner pågår i rådet. Europaparlamentets rapportör har publicerat ett utkast till rapport den 10 november 2023 som diskuterades i Europaparlamentet den 27 november. Rapportören är i det stora hela positiv till lagförslaget men lämnar ett femtiotal ändringsförslag.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar översynen och de förslag som kommissionen

presenterat och noterar ordförandeskapets lägesrapport. Regeringen är angelägen om att den nya lagstiftningen utformas på ett proportionerligt och effektivt sätt som inte leder till onödig administrativ börda för myndigheter och företag.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning ägde rum i miljö- och jordbruksutskottet den 3 oktober 2023.
Samråd med EU-nämnden ägde rum den 21 juli 2023.

Fortsatt behandling av ärendet:

Det belgiska ordförandeskapet har för avsikt att fortsätta förhandlingarna.

Faktapromemoria: 2022/23:FPM 122.

10. Förslag till förordning om produktion och saluföring av skogsodlingsmaterial

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Lägesrapport från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd:

Statsrådet Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Den 5 juli 2023 presenterade kommissionen ett förslag till ny lagstiftning för produktion och saluföring av skogsodlingsmaterial (FRM). Förslaget bygger på det nuvarande direktivet men innebär vissa förändringar och ökade krav vad gäller registrering och kontroll av skogsodlingsmaterial.

Ordförandeskapet ämnar presentera en lägesrapport om rådsarbetsgruppens läsning och diskussion av förslaget (Art 1–17). Europaparlamentets föredragande, har publicerat ett utkast till betänkande den 10 november 2023 och en första diskussion ägde rum den 27 november. Rapportören är i det stora hela positiv till lagförslaget och lämnar ett 20-tal ändringsförslag.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar att kommissionen har presenterat ett förslag till ny uppdaterad lagstiftning och ställer sig bakom de övergripande målen med lagstiftningen. Regeringen noterar ordförandeskapets lägesrapport. Regeringen anser att det är viktigt med en ändamålsenlig lagstiftning som

främjar handel genom tydlig märkning och registrering. Regeringen ställer sig preliminärt negativ till krav på nationella beredskapsplaner för skogsodlingsmaterial och är angelägen om att regleringen inte innebär en omotiverad ökad administrativ börda för myndigheter och företag.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning har ägt rum i miljö- och jordbruksutskottet den 3 oktober 2023.

Fortsatt behandling av ärendet:

Medlemsländernas läsning och diskussion av förslaget i rådsarbetsgruppen kommer att fortsätta under det belgiska ordförandeskapet.

Faktapromemoria: 2022/23:FPM123

Övriga frågor

Översyn av Frukostdirektiven – jordbruksprodukter - lägesrapport

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapet väntas ge en lägesuppdatering om förhandlingarna om revidering av frukostdirektiven.

Vid möte i Särskilda jordbrukskommittén den 14 november uppnåddes en kvalificerad majoritet för förslaget till mandat för ordförandeskapet att inleda trepartsförhandling med Europaparlamentet.

När det gäller honungsblandningar, som har varit förhandlingarnas mest utmanande fråga, anser rådet att det ska vara obligatoriskt att ange ursprungsländernas andel i procent och i fallande ordning på etiketten samt att det ska vara frivilligt för medlemsstaterna att bestämma att enbart de fyra största andelarnas ursprung behöver anges i procent.